

Országos állapot

Fuzáriumos év lesz?

A rekordokat döntő, árvizeket hozó időjárás miatt a gombás betegségek gyors terjedésére és fokozott kártételére kell számítani szinte minden kultúrában.

Többször is nagy intenzitással és erős széllel érkezett csapadék (több megyében sajnos jég is esett), helyenként jelentős károkat okozott a növényállomány **megdőntésével**, például árpában, repcében és búzában. Jónéhány megyében (úgy mint Borsod-Abaúj-Zemplén, Győr-Moson-Sopron, Somogy, Baranya, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Jász-Nagykun-Szolnok, Békés) még most is jelentős területen borítja **belvív** a kalászosok, a kukorica és a napraforgó tábláit. Idén több mint 150 ezer hektáron tett kárt a belvív.

A mélyen átázott, levegőtlen, tömörödött és lehűlt talaj nem kedvez a kukorica és a napraforgó fejlődésének. A május végi, június eleji időjárás hátráltatja a betegségek és kártevők elleni permetezéseket, valamint a posztemergens gyomirtást. A legtöbb helyen szántóföldi permetező géppel, illetve talajművelő eszközzel nem lehet rámenni a táblákra.

A megyei növény- és talajvédelmi igazgatóságok szakemberei által végzett felmérések szerint **kalászos gabonák** esetében a jelentősebb gombás betegségek – lisztharman, rozsdabetegségek, levél foltbetegségek (*Drechslera*, *Septoria*) – tünetei már országsszerte megtalálha-

tóak az állományban. A lisztharman és a rozsdabetegségek kivül a **Fuzárium-gombák** korábbi éveknél erősebb fertőzése várható a virágzó árpa- és búzatablákon. A jelenlegi csapadékos, párás időben rendkívül nagy a *Fusarium* fajok okozta kalász-fertőzés veszélye.

A betegség megelőzésére nagy figyelmet kell fordítani, mert a gombafajok által termelt toxinok humán- és állategészségügyi problémák okozói. Valamennyi betegség ellen a lehető leghamarabb el kell végezni a gombaölő szeres permetezést. Azokon a helyeken, ahol a levéltetvek és a **vetésfehérítő** bogarak egyedszáma indokolja, rovarölő szerrel együtt kell végre hajtani az állományvédekezést.

Kukoricában az amerikai kukoricabogár lárvakelése elkezdődött. A fiatal lárvák fejlődésének nem kedvez az átázott, levegőtlen talaj, ezért növényvédelmi szempontból még pozitív hatása is lehet a sok csapadéknak: gyéríti a kikelt lárvanépesítést. Erre azokon a táblákon lehet számítani, ahol a talaj kötött, és az elmúlt napokban jelentős mennyiségű eső hullott.

A **gyomosodás** problémát fog okozni a kukorica- és a napraforgótáblákon is, mert a szükségesnél több csapadék mélyebb rétegbe

A gyapottok-bagolylepke hernyója

mosta (lejtős területen elvitte) a vetés után kijuttatott gyomirtó szert a felső talajrétegből.

A fejlettebb burgonyaállományokban már jelentkezhetnek a **burgonyavész** és az alternáriás levélfoltosság tünetei. A kórokozó számára kedvező környezeti feltételek miatt itt sem halasztható a gombaölő szeres permetezés elvégzése. Ha indokolt, ezzel egy menetben célszerű védekezni a burgonyabogár ellen is.

Bács-Kiskun és Csongrád megyében elkezdődött a **gyapottok-bagolylepke** rajzása. A lepkék a növény generatív részeire (virág, termés), vagy azok közelébe helyezik a tojásaikat. A virágzó növényállomány (például borsó) vizsgálata alapján kell dönteni a védekezés szükségességéről.

■ Ripka Géza, Bujdosó Judit
MgSzH Központ Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság

Burgonyavész

Burgonyabogár

Septoria

Vetésfehérítő

Kalászfuzáriózis

Lisztharman